משנה · אחרונים · הון עשיר · סדר קדשים

הון עשיר על משנה זבחים

רבי עמנואל חי ריקי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

הון עשיר על משנה זבחים

רבי עמנואל חי ריקי

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/הון-עשיר-על-משנה-זבחים/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה א 4
משנה ד 4
פרק ב 5
משנה א 5
משנה ב 5
משנה ג 5
משנה ד 5
פרק ג 5
משנה א 5
משנה ג 6
משנה ה 6
משנה ו 6
פרק ד 6
משנה א 6
משנה ב 6
משנה ו 6
פרק ה 7
משנה ה 7
משנה ז 7
פרק ו 7
משנה ב 7
משנה ה 8
פרק ז 8
משנה ה 8
פרק ח 8
משנה ח 8
פרק ט 8
משנה ה 8
פרק י 9
משנה ב 9
משנה ד 9
משנה ה 9
משנה ז 9
פרק יא 9
משנה ג 9
משנה ד 10
משנה ו 10
משנה ח 11
פרק יב 11
משנה א 11
פרק יג 12
משנה ב 12
משנה ג 12
משנה ז 12
פרק יד 12
משנה ג 12
משנה ז 13
משנה י 13

פרק א

משנה א

אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת אַהֲרֹן יִגְדָּל.
בְּחָכְמַת הַקֳּדָשִׁים הוֹד מְעוֹן קָדְשׁוֹ.
וְעַמּוּד שֶׁשְּׁמוֹ בּוֹעַז כְּמוֹ מִגְדָּל.
בְּעֵת יִשְׁרוֹק הֲלֹא תָקוּם בְּמִקְדָּשׁוֹ.

פירוש

אלהי הצבאות אהרן יגדל. כי הוא כהן ולו יאתה עבודת הקדש: בחכמת הקדשים. על שם חכמה זה סדר קדשים. הוד מעון קדשו. כי הקרבת הקרבנות הם הוד והדר לבית המקדש, ועוד בפירוש אמרינן בברכות דף נ"ח ע"א, במתניתא תנא, לך ה' הגדולה זו קריעת ים סוף, הגבורה זו מכת בכורות, התפארת זו מתן תורה, והנצח זו ירושלם, וההוד זו בית המקדש: ועמוד ששמו בועז כמו מגדל. הוא אחד משני העמודים שעשה שלמה שהאחד קרא יכין והאחד בועז (מלכים א' ז, כא): בעת ישרוק הלא תקום במקדשו. כדכתיב (זכריה י, ח) (ו)אשרקה להם ואקבצם:

פירושים אלו הם הנראות. ותחתיהם יש הנסתרות:

זבחים מבואר בבמדבר רבא פ' י"ג במאמר שהעתקתי בהקדמת[י], שהוא ראש סדר קדשים:

מן הפסח והחטאת. הפסח נצטוה בתורה קודם החטאת, משום הכי הקדימו, אע"ג דאין דין זה תדיר בו כמו חטאת:

החטאת באה על חטא והאשם בא על חטא. כתב התי"ט בשם התוספות (דף ב. ד"ה החטאת), דחטאת יולדת ואשם מצורע אינם באים על חטא, ומ"מ בתר רובא גרירי, ע"כ. ולי נראה דעל חטא מקרו, כי כן אמרו ז"ל (נדה לא:) דחטאת יולדת בא על השבועה שנשבעה כשכרעה לילד, שלא להזדקק עוד לבעלה. ואשם מצורע על חטא מקרי, כי כן ארז"ל (ערכין טו: ויק"ר פט"ז) זאת תורת המצורע, המוציא שם רע:

משנה ד

ששחטן שלא לשמן קבל והלך וכו'. משום דשחיטה כשרה בזר משא"כ קבלה וכו', שנאה בפני עצמה:

פרק ב

משנה א

וטבול יום ומחוסר בגדים ומחוסר כפורים. לפי גירסא זו צ"ל דסמך מחוסר בגדים לטבול יום, לרמוז דבגדים כטבילה דחציצה פוסל בה. והתי"ט רצה לקיים גירסא אחרת דמקדים מחוסר כפורים לבגדים:

משנה ב

או מקצת אמוריו. דומיא דמקצת דמו דגם הוא אכילת מזבח, קתני ליה, אע"ג דשיעור הקטרה כשיעור אכילת אדם ששנוי בה בפירוש או כזית, ובזה גילה לנו אגב ארחיה דאין הקטרת מזבח מצטרף לאכילת אדם, דהרי לא רצה לשנות או כזית מאמוריו דומיא דאו כזית מבשרו:

משנה ג

לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר. כמתניתין דלעיל דהזכיר דמו ובשרו ואמוריו בויו הכנוי נקט ליה כסדר הקרבתו. דבתחילה נזרק הדם, ואח"כ נקטרים אמוריו, ואח"כ בשרו נאכלת, אבל הכא ובכמה דוכתי דמזכיר האכילה וההקטרה סתם בלי שום כנוי לזבח, מקדים האכילה להקטרה, משום דבקרא אכילה כתיבא דסתמא לאכילת אדם קאי, אלא דאנן דרשינן ליה אף לאכילת מזבח, כמ"ש הר"ב:

משנה ד

שחט בשתיקה. שחט סתם לא קתני אלא שחט בשתיקה, לאשמועינן דאין המחשבה לבד בשתיקה פוסלת, אלא דבור שהוא הפך השתיקה, כמ"ש התוספות (ב"מ מג: ד"ה החושב) והביאו התי"ט בסוף פ"ג דמציעא, אלא משום דבעינן פיו ולבו שוים קרי ליה מחשב בכל מקום, כנלע"ד:

פרק ג

משנה א

בזרים וכו'. כתב התי"ט דיש לדקדק אמאי תני להאי טפי משאר הפסולים, ע"כ. ונראה דזרים נקט לחדושא, דאע"ג דאיסורם בשאר עבודות איסור עולם הוא, שחיטה כשרה בהו לכתחילה, וה"ט נמי דנשים. ולעבדים יש עוד טעם אחר, שדומים לנשים שאינם חייבים אלא במצות נשים ואגבייהו נקט להו. והטמאים הוצרך לפרטם, להראות שלשון דיעבד עליהם קאי. והואיל והתחיל בכל הזבחים בזר התחיל נמי הכא בזרים, ושנא

אחריהם נשים ועבדים הדומים להם דאיסורם איסור עולם בשאר עבודות, ועוד הוצרך להאריך בטמאים באמרו ובלבד, ומשום הכי נכון הוא להזכירם בסוף:

משנה ג

לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין. אבל אם הוציא ההקטרה בלשון אכילת האש, אז לא מקרי אכילה והקטרה ומצטרפין, כן פסק הרמב"ם (ה' פסולי המוקדשין פי"ד ה"י) ונלע"ד דזה למדנו ממשנה יתרה זו. והתי"ט כתב טעם אחר ליתור זה:

משנה ה

בחוץ. כולל חוץ לזמנו וחוץ למקומו, ולשון פיגול כשאינו כתוב בפרט אצל פסול משמע נמי פסול, כדאיתא בכמה דוכתי. ובהכי משתמע שפיר פירוש הר"ב בלישנא דמתניתין בלי שום דוחק:

משנה ו

שיאכלוהו וכו' שיקריבוהו וכו'. לא זו אף זו קתני, דההקרבה מתרת משא"כ האכילה ואפילו הכי כשר:

לשבר עצמות בפסח ולאכול ממנו נא. לא זו אף זו קתני שלא בא עיקרו אלא לאוכלו ככתוב בתורה ואפילו הכי כשר:

לערב דמו. של כל זבח, ושנאו בתר פסח משום דהוי לא זו אף זו, דהא עיקר כפרת הזבח תלוי בדם ואפילו הכי אף כי חישב עליו לערבו בפסולים כשר:

פרק ד

משנה א

שאם נתנן. בש"ס דפוס קראקא גרסינן שנתנן, ועיין בדבור דלקמן:

משנה ב

שאם. ה"ג בש"ס, ולכן נראה שאין כוונת התנא לאשמועינן דין זה לעצמו, אלא ליתן טעם ללפיכך וכו', ומשום הכי קתני שאם. וכדומה לזה נוכל לפרש במשנה א' למאן דגריס שאם, אע"ג דשם זה הפירוש מעט דחוק הוא:

משנה ו

לשם השם. שנאו סמוך לשם זבח לשם זובח, מפני שבשתים אלו אם שינה קמשקר, וכתיב (תהלים קא, ז) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. מכלל דהדובר אמת הוי איפכא, והיינו הוא דקא רמיז לן תנא בשנותו השם דכתיב בסוף אצל הזבח והזובח:

פרק ה

משנה ה

אשם גזולות. הקדים לאשם מעילות, לרמוז דהגוזל בא לידי מעילה, שאם גזל דבר מאכל אין זה מברך כשאוכלו אלא מנאץ (ע' סנהדרין ו:), וכיון שכן הוא הוי כמועל בהקדש כמשאז"ל (ברכות לה.):

אשם שפחה חרופה. סמך לאשם מעילות, משום דבא על חטא כמהו:

אשם נזיר. סמך לשפחה חרופה, לרמוז דלהתרחק מן העריות יזיר עצמו מן היין כמשאז"ל (נזיר ב.) הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין:

אשם תלוי. שנאו בסוף אחר אשם מצורע, לרמוז דתולה היסורין אם חטא עד שיודע לו:

משנה ז

ולילה אחד. לשון זה דומה לבלילה הראשון הנזכר במשנה ה' פ"ב דברכות, ושם הוכחתי דמורה על הזמן שאחר חצות לילה, והכי שייך למימר הכא דרמז לנו התנא שהנאכל לשני ימים ולילה, הוא נאכל אף בעת אשר יקרא הלילה בשם לילה ל' אחד לשון זכר, משא"כ בנאכלים ליום ולילה שאינם נאכלים בלילה אלא עד חצות, שעדיין אין הלילה ראויה להקרא בלשון זכר, כדהוכחתי בברכות פ' הנ"ל:

פרק ו

משנה ב

בקרן דרומית מערבית. התנא נקט תחילה דרומית משום דפגע בו תחילה, אבל בש"ס (דף סג:) כשהביאו הראיה על זה הקדימו מערבית כמ"ש הר"ב, כסדר הכתוב שמביאין ראיה ממנו דזהו המקום דקפיד קרא, דפני המזבח (ויקרא ו, ז) דממנו נפקא לן נמי דרום הוא, כדי שלא לעבור על המצות, דמיד שיגיע לפני ה' וזה הוא בקרן דשם מתחיל המערב אע"פי שעדיין קצת בדרום יעשנו:

חטאת העוף וההגשות ושירי הדם. סמך ההגשות לחטאת העוף משום דילפי מהם:

ניסוך המים. הקדימו לוהיין, אע"ג דלא הוי תדיר כמוהו על סדר דרומית מערבית, דהמערבי דהיינו הסמוך לקרן דרומי של מים, והמזרחי שהוא היותר רחוק מהקרן שהוא סמוך למזרח יותר מן הראשון היה של יין, ולכן אינו נכון לקרותו בקרן מערבית דרומית כמו אותו של מים:

משנה ה

את המוראה ואת הנוצה. משום דנוצה טפלה היא לגבי המוראה שנאה אחריה, אע"ג דקודמת אליה. ועוד דכן כתיב (ויקרא א, טז) והסיר את מוראתו בנוצתה:

וספגו במלח. בלשון זה של וספגו שהוא מלשון סופג את הארבעים (כלאים פ"ח מ"ג ועוד), רמז לנו משאז"ל (ברכות ה.) מה מלח ממתק את הבשר אף יסורין ממתקין עונותיו של אדם, ורמז זה בקרבנות המכפרים דהוא מענינו:

פרק ז

משנה ה

שיבש גפה. קשה והלא לאו מחוסר אבר הוא, ואנן מחוסר אבר בעינן, דהא אף שנסמית עינה מפרשינן שנחטטה (תוד"ה ושניסמית, סח:), דמשום הכי צ"ל דנשנה סמוך לנקטעה רגלה דודאי הוי מחוסר אבר. וי"ל דכיון שיבש הוא, עומד להקצץ וכקצוץ דמי, ולא דמי לנסמית עינו דבעינן דווקא שנחטט, דהתם לאו עומד ליקצץ הוא אעפ"י שנסמית דאיכא סכנת נפש, משא"כ באבר יבש:

ושנסמית עינה. בדבור הנ"ל זכרתי טעמא מאי לא נשנה קודם שיבש גפה כסדר הגוף:

פרק ח

משנה ח

דם תמימים. במשנה ז' פתח בנתערב משום דכבר הוזכר תיבת דם בסוף משנה ו', אבל הכא הפסיק בפלוגתא ולא סליק בדם, משום הכי פתח בפירוש דם תמימים:

ישפך לאמה. ובהא נמי לא פליג ר"א, וכדי לשנות אחריו כוס בכוסות וכו' דבכוס של בעל מום איירי, לא שנאו לעיל סמוך לדם פסולים:

פרק ט

משנה ה

מותר העומר. סמך לבשר לפי שעמו בא כבש:

ושתי הלחם. דומה לעומר, שמתיר החדש במקדש (לקמן פ"י מ"ו), וגם עמהם באים הכבשים:

ולחם הפנים. אין עשייתו דוחה שבת כשתי הלחם:

ושירי מנחות. נאכלים כלחם הפנים:

פרק י

משנה ב

מתן ארבע וסמיכה. הקדים מתן דם לסמיכה אע"ג דהיא קודמת, לרמוז דרבוי דמזבח עדיף, כמ"ש התי"ט. והא דלא הקדים הנסכים נמי לסמיכה מטעם זה, הוא משום דאין סמיכה בנסכים כמו שיש בדם בעודו בגוף הבהמה בחייה:

משנה ד

חטאת העוף וכו'. בכולהו בבי דלעיל פתח במאי דסליק, משום הכי נשנה הכא אחר המנחות, ודומה נמי לענין דסליק ממנחת חוטא דבא על חטא:

משנה ה

חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע. לא זו אף זו קתני, דאשם מצורע חשוב מאשם נזיר כדשנינו ברישא דמתניתין, ואפילו הכי לא צריך להיות בכסף שקלים:

משנה ז

לשנות באכילתן. לשנות מהדרך הנהוג לאכול אותו דבר, ולא חיישינן שמחמת השינוי ימעטו אוכליו ויבא לידי נותר:

צלויין שלוקין. מה שדרכו לאכול צלוי שנצלה מהר, יכול לאוכלו שלוק דהיינו מבושל יותר מדאי וכ"ש מבושל, אע"ג דמשהה הרבה בבשולו ומתוך כך הזמן עובר:

שלוקין ומבושלין. לבשל מה שדרכו לשלק דהוא מבושל יותר מדאי עד שנמוח, אע"ג דכשהוא מבושל לבד הוא יותר קשה לאכול, ויש לחוש שימעט אוכליו:

וליתן לתוכן תבלין. חולין, אעפ"י שאין דרכן בכך, ואיכא למיחש שמא יקדיחנו עד שלא יהיה ראוי לאכילה:

ותבלי תרומה. אצטריך משום פלוגתא:

פרק יא

משנה ג

מן הקרן ומן היסוד אינו טעון כבוס. מפני שכבר הוזה, ואפילו היה ראוי להזאה מעטו הכתוב. אבל ניתז מן הצואר על הבגד מעטו מפני שאינו ראוי להזאה, משום הכי לא ערבינהו ותנינהו:

נשפך על הרצפה וכו'. אעפ"י שטעמו בטעם הנתז מן הצואר, לא שנאו אחריו, לפי שלא היה יכול לכלול אותו בתיבת ניתז כמו מן הקרן ומן היסוד דעליו קאי:

משנה ד

אחד הבגד ואחד השק ואחד העור. אע"ג דכשנזכרו שלשה אלו בקרא (ויקרא יא, לב) לענין טומאה קדים העור לשק, הכא דלא נזכר בקרא (שם ו, כ) כי אם הבגד, ניחא ליה לתנא להקדים השק דדמי לבגד שהוא שתי וערב, לעור דלא הוי הכי, ויהיה משנתינו לא זו אף זו:

משנה ו

פוחתו. פי' הר"ב, ואחר שפחתו מקיש עליו בקורנס ומחברו, כדי שיחזור שם כלי עליו. הכי מפרש מאי דאיתא בש"ס (דף צה.) דמרציף ליה מרציף. והתוס' (שם ד"ה לא שנו) שהביא התי"ט פירשו פ"א, מפני שקשה להם דא"כ אף בבגד נאמר כן שיקרעהו ויטהרהו לגמרי ויחזור ויתפרנו, אלא ודאי מדלא אמרינן הכי בבגד ש"מ דבכגון הא לא סגי לקיים מצות כבוס בבגד שנתז עליו דם החטאת כי כבגד אחר דמי, וא"כ ה"ה בכלי נחשת דמאי שנא, ומשום הכי פירשו פירוש אחר.

ולעד"נ דיש לחלק, חדא דלא דמי חבור שמחבר פחיתת המתכת שעל ידי הכאת הקורנס לתפירת הקרע, דאפילו בתפירה אלכסנדרית (עי' מו"ק כו:) לעולם ניכר שאין זה הבגד ראשון, שמתחילה היה כלו בלי קרע תפור ועתה יש בו תפירה, אבל המתכת אפילו מעיקרא מתחבר ע"י הכאת הקורנס והאש בענין שאינו ניכר כלל שהוא עשוי מחתיכות, ולכן אף ע"י הכאה זו אחר שפחתו חוזר לצורתו הראשונה ממש. ועוד הואיל וע"י זה חוזר לטומאתו הישנה כדתנן בפי"א דכלים משנה א', דהלכה כחכמים דלכל הטומאות חוזר הכלי מתכת לטומאתו הישנה, כשלא נטהר מתחילה ע"י טבילה או הזאה אלא ע"י שבירה וכיוצא בו וחזר ותיקנו, משום הכי אף כי פיחתו לטהרו מטומאה דאורייתא הואיל ואחר שחברו עדיין יש לו אותה טומאה עליו מדרבנן משום גזירה כמו שמבואר במקומו, הכלי הראשון מקרי. משא"כ הבגד שכשנטהר ע"י קריעה המטהרתו אין תפירתו מביאה עליו טומאתו הישנה, ולכן אם היה קורעו קרע גמור כלי חדש היה נקרא ע"י התפירה ולא כלי הראשון, ומשום הכי אין קורעין אותו אלא ברובו שע"י זה הוא טהור מדאורייתא, ואף כי עדיין הוא טמא מדרבנן מכניסין אותו לעזרה לקיים בו מצות עשה דאורייתא דכבוס במקום קדוש כמ"ש הר"ב לעיל (מ"ה) משמא דש"ס (דף צד:).

וכמו כן הכא בכלי מתכת, אע"ג דעדיין הוא טמא מדרבנן, ע"י התיקון שמתקנין אותו מכניסין אותו לקיים בו המצות עשה, ולא די לו בכאן שיטהרנו בפחיתה המטהרתו מדאורייתא ולא מדרבנן ויכניסנו כך, כמו שאמרו (דף צה.) בכלי חרס דנוקבו כדי שרש קטן דהוא טהור מדאורייתא, ועדיין הוא טמא מדרבנן עד שינקב כמוציא זתים או

כיוצא בו כמ"ש התי"ט בשם התוספות (שם ד"ה לא שנו) כדי שעדיין יהיה עליו שם כלי. הואיל ובכאן יש לו תקנה שיהיה כלי ממש אפילו מדאורייתא, והוא כשחוזר ומחברו דמדאורייתא מקבל טומאה מכאן ולהבא כשאר כלים, משא"כ בכלי חרס שניקב בשרש קטן וכיוצא בו. וגם אין לומר דמ"מ לא יפחתנו מתחילה אלא כשיעור המטהרתו מדאורייתא ולא מדרבנן, ואח"כ יחברנו. דלא מקלינן כל כך בטומאת מקדש הואיל ואפשר בלאו הכי, והוא לטהרו אפילו מדרבנן ושיהיה חשוב כלי אפילו מדאורייתא בעת מריקתו, ושיהיה לנו היכר שהוא הכלי הראשון בהיות עליו טומאתו הישנה, דהפרש גדול יש בין כשפרחה הטומאה הראשונה ממנו אפילו דרבנן אע"ג דחוזרת עליו על ידי תקונו, לכשלא פרחה ממנו לעולם אחר שנטמא, במה שלא נפחת בפחת המטהרו אפילו מדרבנן:

משנה ח

אם יש בהם בנותן טעם הרי הקלים וכו'. מדלא קתני אם יש בהם בנותן טעם הקלים נאכלים וכו', אלא קתני הרי, ש"מ דלישנא דמתניתין מתפרש בלשון תמיהה, והכי משתמע אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלים נאכלים כחמורים, דאין מכחיש דבר זה שלא יהיה נתינת טעם החמור בקל מחמיר בו כמוהו, ומכיון שכן מאן לימא לן דלא יחמיר בהם אף לענין מריקה ושטיפה ופיסול מגע, וזהו ואינם טעונים מריקה ושטיפה ואינם פוסלים במגע. בתמיה, לא יוכל להיות דבר זה לעולם, אלא אדרבא מכיון שנאכלים הקלים כחמורים צריך שננהג בהם כל חומר החמורים, ואין אנו צריכים לפרש דבר זה. ומכיון שהמריקה והשטיפה תלויה באכילה, אם כן כשאין הקלים נאכלים כחמורים, וזה יהיה כשאין בהם בנותן טעם, לא יהיו צריכים נמי מריקה ושטיפה, לפי דברי ר"ש דס"ל דאין הקלים טעונים מריקה ושטיפה מחמת עצמם. וקיצר התנא בדבורו הרבה על כי מתניתין אתיא כר"ש (לרבא, דף צז.) דלית הלכתא כותיה, ובזה החסרון וטעמו מובן. ולמאן דמוקים למתניתין כרבנן (שם), מפרש לה בש"ס בלי שום חסרון. ואע"ג דאף למאן דמוקי לה כר"ש לא נזכר בש"ס לשון חסורי מחסרא, מ"מ לא מנעתי את ידי מלפרשו הואיל והר"ב הזכירו והמשנה צריכה לכך כי קיצרה בלשונה מאד:

פרק יב

משנה א

בין בעלי מומין קבועין בין בעלי מומין עוברין. לגבי אבל לא מקריבין, הוי לא זו אף זו:

חולקין ואוכלין אבל לא מקריבין. מאי דאתיא מדרשא חביבא ליה ומקדימו, דאיסור הקרבה מקרא מלא הוא (ויקרא כא, כג. ואל המזבח לא יגש כי מום בו) מום בו לא יגש להקריב. אבל לחולקין אתיא מדרשא, ואגבו שנא אחריו אוכלין דהוא צד היתר כמהו:

פרק יג

משנה ב

טמא שאכל בין קדש טמא בין קדש טהור. מלתא דשכיחא נקט ברישא:

משנה ג

אפילו העלה על הסלע או על האבן חייב. כמדומה לי דסלע מחובר מעיקרו ואבן אינה מחוברת (עי' רע"ב כלים פ"ו מ"ב נגעים פי"ב מ"ב), וא"כ תמהני דהוי זו ואצ"ל זו, דדמי יותר למזבח דכתיב (שמות כ, כא. דברים כז, ה) מזבח אבנים:

משנה ז

נמצא דרך הכשירו בפנים פטורו בחוץ דרך הכשירו בחוץ פטורו בפנים. לכאורה בבא זו מיותרת, מלבד מה שקשה דה"ל בפירוש חיובו דהא קתני פיטורו דהוא הפך חיובו, ולא קתני פיסולו דהוא הפך הכשירו, כי הכא אחייוב ופיטור נחית ולא אכשר ופיסול. אלא ודאי אחת דבר האלהי ושתים זו שמענו, דרמז בדבריו אף ההוספה דש"ס (דף קיא.) וה"פ נמצא דרך הכשירו בפנים דהיינו העליה שעשה בלילה דכשר בפנים, כדתנן הקטר חלבים ואברים מצותן עד שיעלה עמוד השחר, פיטורו בחוץ כשעשאה באותו זמן לבדה בחוץ. דרך הכשרו בחוץ דהיינו השחיטה שכשרה בלילה בחוץ, פטורו בפנים כשעשאה באותו זמן בפנים, מכלל דכששחט בחוץ ומאותה שחיטה עצמה העלה בחוץ בלילה חייב ר"ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ דהיינו השחיטה שעשה בלילה חייב על כיוצא בו שעשאה באותו זמן בפנים והעלה בחוץ חוץ מן השוחט בפנים ומעלה בחוץ המוזכר ברישא דהיינו העוף דאינו בכלל זה של כל שחייבין וכו' ובש"ס פירשו משנה זו בהכי קאמר ולא בחסורי מחסרא כמ"ש הר"ב, מפני כי באמת היא מפורשת מעצמה ולא רצה התנא להאריך במקום שיכול לאשמועינן כוונתו בקיצור:

פרק יד

משנה ג

ושירי מנחות. נכנסים גם הם תחת סוג המעלה כמו לחם הפנים, משום הכי סמכו אליו: **היוצק וכו'**. כל אלו מעניני מנחות הם:

המולח. דומה ליוצק ובולל ופותת, שעושה עבודה בגופה של מנחה, משא"כ בתנופה והגשה, לפיכך הקדימו אליהם, אע"ג דמליחה נעשת אחר הגשה, ונחה הרגשת התוספות שהרגישו בזה בסנהדרין דף פ"ב ע"ב (ד"ה המולח) ואמרו דלא דק התנא בסדרו:

המסדר את השלחן. דומה לענייני מנחות ובפרט למגיש:

ומטיב את הנרות. סמכם לשלחן כי זה כנגד זה היו:

הקומץ. שנה בסוף סמוך למקבל דמים, מפני שדומה אליו שממנו ואילך מצות כהונה, אע"ג דקמיצה במקום שחיטה קאי, ובזה נחה שקטה תמיהת התי"ט שתמה למה נשנה הכא:

והמקבל דמים. לא שנאו ברישא דכולהו, משום דפתח בהקרבה דסליק מיניה:

משנה ז

קדשים קלים בכל ערי ישראל. כתב הר"ב וה"ה מעשר שני. ואנכי לא ידעתי אמאי לא נתפרש הכא כמו במשנה ו' ומשנה ח':

משנה י

ובגדי שרת. סמכם לכיהון משום דתלויים בו:

וכלי שרת. דומה לבגדי שרת:

וריח ניחוח ומחיצה בדמים ורחוץ ידים ורגלים. לא זו אף זו קתני, דעיקר הכפרה תלויה בדמים, ושלא רחוץ ידים ורגלים חמור דהוא במיתה, ואפילו הכי אינם בבמה:

זבחים מתחיל בכף ומסיים בהא, הרי כה, על שם כה תברכו את בני ישראל (במדבר ו, כג), דברכת כהנים היתה סמוכה לזבח כדכתיב (ויקרא ט, כב) וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעולה וגו':

סליק מסכת זבחים. מכל מיני המחים:

אם כעוף בלי אברה. נלכדת בתוך פחים.

הן תגין עלי צרה. במנחות ובזבחים: